

obdelal in sprejel za svojo, zato naj se postopa torej ž njo, kakor s predlogami deželne odbora.

Posl. dr. Šusteršič predlaga, da se obravnava v smislu poslovnika ne da bi se oddala odseku. — Sprejeto.

Poročevalec posl. dr. Lampe na kratko nato na podlagi vladnega poročila poroča o stvari. Ne mara se spuščati v razloge finančnega ministra, pač pa promatra stvar s strani interesov dežele kranjske in pravi, da napravi dežela dobro kupčijo s to stvarjo z ozirom na predloženo iz državne blagajne in davčne popuste. Besedilo zakona je določil deželni odbor sporazumno z deželno vlado.

Po predlogu poslanca dr. Trillerja se glasuje ločeno. Prvi del se sprejme soglasno, drugi del, neke stilistične izpremembe pa z navadno večino.

Proračunski provizorij.

Ker pri obstoječih razmerah ne bo mogoče, da se se pred pričetkom l. 1910. definitivno določijo deželne prikladi in ker je po stanju proračuna deželne zaklada izključeno, da bi dežela prihodnje leto izhajala z manjšimi prikladami, kakor so se pobirale l. 1909., predlaga deželni odbor:

I. V pokritje primanjkljajev pri deželnem zakladu naj se pobirajo od 1. januarja 1910 do onega časa, ko se deželne zaklada proračun za leto 1910 definitivno ustanovi, sledeče deželne prikladi:

1. 40% doklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa;

2. samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 2 K od hektolitra;

3. 40% doklada na vse direktne davke izvenjsi osebni dohodninski davki in pridobinski davki krošnjarijev.

Na predlog posl. dr. Šusteršiča se v smislu § 24. opravilnika obravnava o stvari, ne da bi se izročila odseku.

Poročevalec dr. Lampe poudarja, da je v smislu deželne zakona z dne 13. julija 1895 mogoče napraviti tak sklep.

Deželni glavar odredi glasovanje. Predlog je sprejet s klerikalnimi glasovi.

DEŽELNI PRORAČUN ZA L. 1910.

Mnogo se je že govorilo letos in pisalo o deželnem proračunu, zato smatramo za potrebno, da poročamo o tej točki nekoliko podrobneje, saj številke govore!

Deželni proračun izkazuje skupne potrebe 4.849.128 K, skupnega pokritja (brez doklad k davkom in brez naklade na pivo) pa 1.420.176 kron, torej primanjkljaja — 3.428.952 K. Ta primanjkljaj je namram primanjkljaju letošnjega leta večji za — 389.298 K.

Poročilo deželne odbora pravi nato: »Če bi se klenile v svrhu pokritja primanjkljaja 3.428.952 K le dosedanje (!) deželne doklade na državne davke, odnosno sedanja samostojna deželna naklada na pivo, bi se kazali nastopni efekti:

40% deželna doklada na neposredne državne davke 1.501.920 K; 40% deželna doklada na državno užitnino 450.000 K; samostojna deželna naklada na pivo (2 K od hektolitra) 240.000 K, skupaj 2.191.920 kron, bi končni primanjkljaj znašal — 1.237.032 K, ki je namram primanjkljaju letošnjega leta v znesku 860.734 K večji za — 376.298 K.

1% skupnega predpisa neposrednih državnih davkov znaša 37.548 kron, 1% deželni doklad na državno užitnino pa 11.250 K.

Zvišanje samostojne deželne naklade na pivo za 1 K pri hektolitr ali 1 vinar pri litru bi neslo 120.000 kron na leto.

Ti dve pripombi deželne odbora kažeta, da koliko odstotkov bi se moralo zvišati deželne doklade, da bi se pokrili primanjkljaj. Tako bi bilo treba, ako bi se hotel primanjkljaj pokriti samo s povišanjem deželni doklad na državne davke, povišati te doklade za okroglo 33 %, torej na 73%! Če bi se to hotelo storiti z zvišanjem doklad na državno užitnino, bi se morale zvišati te doklade za 110 %, torej na 150 %. Če se zviša deželna naklada na pivo za 1 K pri hektolitr, nese to le malenkostno svoto 120.000 K, kar bi pomenilo pri dokladah na državne davke komaj le 3 %, pri dokladah na užitnino pa okroglo 10 %.

Potrebnost.

V podrobnem izkazuje proračun sledeče postavke in sicer:

Deželno zastopstvo in splošna deželna uprava: Deželni zbor 58.150 kron, med temi dijete in potnine poslancev 30.000 K in »stroški za sv. mašo ob otvorjenju deželne zbornice — 100 K. — Ta božji blagoslov je res — precej drag!

Deželni odbor in deželni uradi redne potrebnosti 310.603 K, izred-

ne 7000 K, skupaj 317.603 K, med temi opravilne deželne glavarja in deželni odborniki 27.200 K, plače uradnikov in sicer pri tajništvu 61.612 K, stavnem uradu 57.699 K, knjigovodstvu 49.165 K, blagajnici 12.530 K, pomožni pisarni 23.798 K, ekonomatu 45.66 K, plače pisarniških oficijantov 7267 kron, uradnih služabnikov 12.612 K, službene obleke 900 K, plače pomožnih uradnikov in strojepisk 10.000 K, nagrade in podpore uradnikom in služabnikom 3000 K, potni stroški in dijete deželni odbornikov 6000 K, uradnikov 8000 K, stvarne potrebe uradnega poslojja 12.554 K, pisarniške potrebnosti 8700 K, uradna knjižnica in čitalnica 4000 K, še posebej knjige in časopisi 1000 K, predprave za deželno statistiko izrednih 2000 K, stenografski tečaji za deželne uslužbenke 2000 K, drugi upravni stroški 1500 K, deželni zakonik 1500 K.

Pokojsnine, provizije itd. 46.866 kron, med temi častna pokojnina bivšemu dež. glavarju Otonu pl. Deteli 4000 K.

Javna varnost 130.589 K in sicer odgon 32.350 K, nastanitev orožništva na Kranjskem 50.000 K, primankljaj zaklada deželne prisilne delavnice 48.239 K.

Vojaštvo 15.700 K in sicer domobranska vojašnica 7000 K, pavalna subvencija mestnemu magistratu ljubljanskemu za cesar Frane Jožefovo vojašnico 8000 K in raznih stroškov 700 K.

Zdravstvo in dobrotelstvo. Skupna potrebnost 1.145.668 K in sicer primankljaj bolnišnice 330.868 K, blaznišnice 302.184 K, porodnišnice 29.818 K, plačila tujim zavodom: bolnicam na Kranjskem 70.000 K, v tujih deželah 230.000 K, blaznicam 10.000 K, porodnišnicam 6000 K, primanjkljaj najdeniškega zaklada 14.521 K. — Okrožni zdravniki 71.863 K, zdravniški ordinacijski dnevi 1200 K, cepiljenje koz 11.314 K. — Prispevki bolnicam na Kranjskem: usmiljenih bratov v Kandiji 12.000 K, bolnici v Krškem 3400 K, ženski bolnici v Novem mestu 1000 K, Elizabetni otroški bolnici v Ljubljani 4200 K. — Ustanove in podpore za operaterje in za izobrazbo zdravnikov v specialnih strokah izrednih 5000 K. — Ustanove in podpore: za zdravljenje otrok v Gradežu 2000 K, ubožnim v drugih zdraviliščih 5000 K, dunajskemu in graškemu dijaškemu bolniškemu društvu 600 K, kranjski podružnici pomožnega društva za bolne na pljučih izrednih 1500 K, bolniškemu in podpornemu društvu pomožnih in zasebnih uradnikov na Kranjskem izrednih 200 K, raznim društvom za podpiranje bolnih 1500 kron. — Za pokončevanje steklih živalij 200, prevozni in drugi stroški 500 K.

Skrbstvo za sirote in zanemarjene otroke: sirotinskemu zakladu 1000 K, Lichtenburnični sirotišnici izrednih 2500 K za šolo, ustanove za gojenje salezijanskega zavoda na Rakovniku 1200 rednih, 4800 K izrednih, raznih stroškov 5000 K. — Ustanove za hiralce: 108 ustanov po 100 K in 20 po 60 K v skupnem znesku 12.000 K. Za gojenje gluho-nemnice 3 ustanove po 300 K in 2 podpore po 300 K. Podpore raznim korporacijam 1800 K, med temi Vincencijevi družbi 600 K.

Pouk, umetnost, znanost in omika v skupnem znesku 1.774.012 K in sicer: ljudsko šolstvo rednih potrebščin 1.587.696 K, izrednih 17.000 K, skupaj 1.604.696 K, za meščansko šolstvo (plače učiteljstva na meščanski šoli v Postojni) 10.500 K; za srednje šole 19.000 K in sicer 10.000 kron za stvarne potrebnosti ljubljanske realke, 9000 pa za ustanove in podpore učiteljskim; za visoke šole: 2 ustanovi po 1600 K za privatne docente, 5 po 700 K za tehnike, 5 po 700 K za medicine, podpore visokošolcem 5000, dijaškim podpornim društvom 6000 K (4000 K izrednih); podpore za spis slovenskih srednješolskih učnih knjig 6000 K (2000 K izrednih).

Primankljaj muzejskega zaklada 25.104 K, gledališkega zaklada 23.424 K; podpore: muzejskemu društvu 800 K, Dramatičnemu društvu v Ljubljani redna letna podpora 12.000 K in podpora, dovoljena od vis. dež. zbora l. 1905 (izreden izdatok) 25.200 K; podpora za izobrazbo slovenskih igralcev (Komu?) 1000 kron; »Glasbeni Matici« v Ljubljani 2400 K; glasbenemu društvu »Ljubljana« — 2400 K (!) in sicer 1400 kron redne, 1000 K izredne podpore; umetnikom in učencem na raznih umetnostnih zavodih 2000 K, raznim prosvetnim društvom in korporacijam 10.000 K (5000 K izrednih); darila za znanstvene spise 3000 K (izredno), reliefni zemljevid Kranjske 288 K (izredno), nakup umetnin 5000 K (izredno).

Deželna kultura: 225.988 K redne, 152.000 izredne, torej skupna potrebnost 377.988 K in sicer: kmetijski pouk in izobrazba 61.018 K, med temi za gospodinske šole in tečaje na deželi 20.000 K, za poučeno poto-vanja 3000 K; veterinarstvo 7560 K, beda 40.000 K (20.000 K izredno); pospeševanje živinoreje rednih 8040 K, med temi plača živinorejskega in mlekarkega nadzornika 6040 kron, izrednih pa 48.000 K; perutinarstva in reje kuncev 5000 K; riboreje 1000 K; vinarstva in sadjarstva 45.200 K (40.000 K izrednih); pogozdevanje Krasa 11.400 K; agrarske operacije 80.000 K; kmetijsko združništvo: podpora splošni avstrijski zvezi kmetijskih združenj izrednih 1000 K, podpore za kmetijsko združništvo sploh 60.000 K (30.000 K izrednih); dež. vladi letni prispevek za hidrografske posle 2650 K; talije za pokončevanje škodljivih živali 4000 K.

Trgovina in obrt: redna potrebš-

čina 67.894 K izredna 37.800 K, skupaj 105.694 K in sicer: deželna trgovska šola v Ljubljani 40.894 K (14.800 K izrednih ustanovnih stroškov); prispevek e. kr. umetno-obrtni šoli v Ljubljani 1600 K, e. kr. strokovni šoli za mizarstvo v Kočevju 500 K, obrtnonadaljevalne šole 13.600 K; podpora slušatelju eksportne akademije 400 K, učencem trgovskih akademij 1000 K; ustanove in podpore učencem in učenkam obrtnih šol 6400 K, posebnih strokovnih šol 1000 K, podpore za vzgojo učiteljev strokovnih šol 2000 K. Zavodu za pospeševanje obrti na Kranjskem 20.000 K (10.000 K izredno za priprave in ustanovitve, 10.000 K letni prispevek), podpore obrtnim stanovskim združenjem 2000 K (izredno), obrtnim pridobitnim združenjem 8000 kron (izredno), razne podpore 8000 kron (3000 K za plestarstvo).

Občila: redna potrebnost 208.887 K, izredna 35.000 K, skupaj 243.887 K in sicer splošne potrebnosti, nadzorstvo, načrti 3000 K, vzdrževanje deželni cest 173.766 K, deželni most čez Savo v Krškem 8460 kron, v Radečah 4661 K, dovodne ceste h kolodvorom 4000 K, podpore okrajnim cestnim odborom in občinskimi cest 50.000 K (35.000 K izrednih).

Dolgovi: 512.441 K redne, 8000 kron izredne, torej skupne potrebnosti 520.441 K. — Deželno premoženje 11.450 K. — Razni stroški: podpora deželni zvezi za povzdigo prometa tujcev na Kranjskem 4000 K (2000 K izredno); Slovenskemu planinskemu društvu 6000 K (4000 K izredno); predprave za ustanovitev deželne banke 5000 K; poizvedovanje in priprave načrtov glede uporabe raznih vodnih sil za elektriko 20.000 K; razni nedoločeni stroški 6000 K. — Prispevek garancijskemu zakladu Dolenjskih železnic 50.000 K.

Skupna redna potrebnost znaša 4.423.340 K, izredna 425.788 K, skupaj torej 1.849.128 K. — Pokritje. Lastno pokritje po zgoraj navedenih naslovih znaša redno 287.189 kron, izredno 52.987 K, torej skupaj 340.176 K. Zakup užitnine (čisti dobiček) 50.000 K (izredno); državni prispevek iz dohodkov državnih osebnih davkov 110.000 K, državni prispevek iz dohodkov državnega davka na žganje 920.000 K. Skupno pokritje 1.420.176 K, torej primanjkljaja 3.428.952 K, od katerega pa tudi še po prišteti deželni dokladih in nakladah v dosedanj visočini ostane nepokritega — 1.237.032 K.

V pojasnilo naj še podamo izkaz neposrednih davkov, ki so bili v vovodini Kranjski predpisani za leto 1909, oziroma kakor so proračunjeni za l. 1910. Ti davki so znašali po proračunem odpisu: zemljiški davki 1.102.000 K (odpisanih je že 20.000 K), hišnorazredni davki 322.000 K (odpisanih 3000 K), hišnoračunski davki 1.014.000 K (odpisanih 15.000 K), splošna pridobitna 457.000 K, pridobitna od javnih podjetij 825.000 K, rentnina 29.000 K, plačarina 5800 K; rednih davkov torej 2.438.000 K, osebnih pa 1.316.000 K, skupaj 3.754.800 K. Po tej svoti se raznažajo deželne doklade (1 % = 37.548 K).

Deželni odbor zaključuje svoje poročilo s sledečo pripombo: »Potrebnost za melioracije in za zgradbo cest, ki bo nastala leta 1910., ni vnošena v tem proračunu, ker je pokritje meliorizacijski zaklad, ki se uporablja za melioracije že ves čas, odkar se je ustanovil, za zgradbo cest pa od leta 1909 z ozirom na zakon v zadevi našetja posojila 10 milijonov kron, sklenjen v dež. zboru dne 15. januarja 1909.«

Predloženi deželni proračun za l. 1910. se izroči finančnemu odseku. Nato prekine deželni glavar javno sejo ob 5. uri 25 min. Sledi tajna seja.

V tajni seji je bilo sklenjeno, da se imenuje dosedaj pri deželni vladi

službojuči inženier Gellhofer, nemški nacionalce, za deželne stavbne svetnika extra statum s prejemki IV. deželne (VII. državnega) plačilnega razreda. Mož je tako preskočil domače deželne uradnike, ki bi imeli po svoji dolgoletni deželni službi edini pravico do te službe.

Nadaljevanje javne seje.

Ob 6. uri 10 min. otvori deželni glavar zopet javno sejo. Zapisnikar posl. Demšar prečita zapisnik tajne seje.

K besedi se oglasi nato poslanec dr. Triller:

Razkrinkana klerikalna sleparija.

Poslanec dr. Triller zahteva besede k poslovniku ter izvaja sledeče:

Visoka zbornica! Pri zakonski predlogi glede opolitve osebne dohodnine od deželni naklad utihotalo je se od strani g. poročevalca nek dodatni predlog, čigar obseg nam je prišel vsled nerazločnega poročila stoprav naknadno do znanja. Prosim g. glavarja, da pojasni s kako večino je bil predlog sprejet...

Deželni glavar: Enunciral sem, da je predlog sprejet, s tem je stvar rešena in ne dopuščam nobene debate več. (Živahni ugovori.)

Poslanec dr. Triller. Pardon, gospod glavar, stvar ni tako priprosta; jaz vprašam vnovič, je-li bila za predlog kvalifikovana večina po smislu 2. odstavka; 38 dež. reda?

Deželni glavar: (zvoni). Stvar je rešena, ne dopuščam več debate.

Poslanec dr. Triller: Oprostite, svoje vprašanje smem vendar le utemeljiti. Konstatujem torej jaz mesto g. glavarja, da sta zoper predlog glasovali obe manjšinski stranki kompaktno, da torej kvalifikovane večine ni bilo. Konstatujem nadalje, da je zakonodajstvo prerogativa deželne zbornice in da zamore deželni zbor del te prerogative odstopiti deželnemu odboru — kar se je storilo brez vsakega dvoma z dr. Lampetovim predlogom le s kvalifikovano večino (§ 38. dež. reda). Konstatujem torej, da je predlog padel. (Živahno odobravanje. Glavar postaja nervozen in zopet zvoni).

Poslanec dr. Šusteršič: Gospod deželni glavar, to je nedopustna debata, vzemite mi besedo!

Poslanec dr. Triller: Toda predlog je bil tudi formalno nedopusten ter bi ga gospod glavar sploh ne bil smel dati na glasovanje! (Deželni glavar rdeč kot rak in v vidni zadregi zvoni in zvoni.) Sklicujem se na § 16. poslovnika, glasom katerega zamore priti vsaka stvar pred deželni odbor le kot vladna predloga, predloga deželne odbora ali pa kot samostalen predlog katerega poslanca. Vladna predloga dr. Lampetov predlog ni bila, predloga deželne odbora, v čigar imenu je poročal dr. Lampe, pa tudi ne, kajti ravnokar sta mi zadržila deželna odbornika dr. Tavčar in grof Barbo, da deželni odbor o tem predlogu ni nikdar razpravljal. Še manj pa sklepal. (Klici: Čujmo! Čujmo! Zloraba referata! Sleparstvo!) Ostane torej še samostalni predlog poslanca dr. Lampeta, ki bi bil na moral po § 24. opravilnika, predno se razpravlja v zbornici, v odsek. (Dr. Šusteršič zopet hujska deželne glavarja, ki pa itak neprenehoma zvoni, ne da bi zamogel udeležiti govornikov glas.)

Dr. Triller (nadaljuje): Torej, moja gospoda, enunciacija g. deželne glavarja, da je bil ta dr. Lampetov utihotalpjen dodatni predlog sprejet, je zopetno očitno nasilstvo in zakonodajstvo, s katerim nam vnovič onemogočujete mirno sodelovanje v tej zbornici. To s slovesnim protestom zoper veljavnost tega vašega sklepa, pribijem. Nadaljne korake si pridržujemo. (Burno odobravanje, kateremu se pridružujejo tudi veleposestniki.)

Nujni predlogi.

Nato utemeljuje posl. Hladnik svoj nujni predlog, ki se glasi: »Deželni zbor vovodine kranjske protestuje najodločnejše zoper nameravano razširjenje konsumnega davka na vino. Predsedstvu deželne zbornice se naroča, da ta sklep nemudoma naznani ministrskemu predsedniku, finančnemu in poljedelskemu ministru.«

Nujnost je sprejeta soglasno. Predlog se odkazuje upravnemu odseku.

Deželni glavar naznani, da pred novim letom ne bo seje, prihodnja seja se skliče pismenim potom.

Odseki.

Finančni odsek je sklican za ponedeljek 3. prosinca ob 3. popoldne. Ustavni odsek pa 4. prosinca ob 10. popoldne. Drugi odseki naj pravčasno naznani svoje seje.

Nato zaključijo glavar sejo ter želi poslancem in vladnim zastopnikom veselo novo leto.

Konec seje ob 6. uri 35 min.

Gospodarska zbornica.

Dunaj, 28. decembra. Danes se je vršila seja gospodarske zbornice, v kateri so bili na razgovoru nekateri zakonski načrti, ki jih je sklenila poslanska zbornica. Najprej se je v drugem in tretjem branju sprejel zakon o skrajšanju sodniškega pripravljalnega službovanja. V debato je posegel tudi minister Hochenburger, ki je dejal, da so številna sodniška mesta v nadsodnih krajih Trst, Zader, Lvov in Krakov nezasedena. Zakon naj bi temu nedostatku odpomogel. — Nato je prišla na vrsto vladna predloga o zavarovanju. Tudi ta je bila v vseh branjih sprejeta. — Sprejeli so se sledeči zakoni: zakon o nalezljivih boleznih, zakon o zapiranju trgovin ter o trgovskih pomočnikih in več drugih zakonov finančnega značaja. Slednjič je dr. Eppinger interpeliral zvezniškega ministra glede železniške nezgode v Uherškem. Minister Wrba je odgovoril, da se bo vse zgodilo, da se take nesreče preprečijo. Zanimivo je bilo, da je bil zakon o zapiranju trgovin sprejet proti sklepu komisije. Za sprejetje zakona je govoril minister Weiskirchner.

Deželni zbori.

Moravski.

Brno, 28. decembra. Deželni glavar otvori sejo v češkem in nemškem jeziku in naznanja, da je njegovim namestnikom imenovan dr. Hruban. Nato se prečitajo zakoni, katere je cesar sankcioniral. Nato se izroče nekateri zakonski načrti in vladne predloge tozadevnim odsekom.

Ogrsko.

Lukaes.

Budimpešta, 28. decembra. Lukaes svoja pogajanja nadaljuje. Konferiral je z Andrássyjem, Košutom in Szellom. Najbrže bodo njegova pogajanja ostala brez uspeha. Justhova stranka neče popustiti od svoje zahteve po samostojni banki v določenem terminu; to pa je ravno nepremagljiva zapreka. Jutri se podasta Justh in Lukaes na Dunaj in bodeta v četrtek sprejeta pri vladarju v avdienci. Lukaes bo poročal vladarju o svojih pogajanjih, nato mu bo pa Justh razložil svoje želje in napore. Upajo, da bo ta avdienca prinesla razjasnitev položaja.

Poslanska zbornica.

Budimpešta, 28. decembra. Sejo otvori podpredsednik Rakovsky. Takoj začetkom seje je interpeliral posl. Berta radi nekega pamfleta, v katerem se smeši in žali vladna. Mimistrski predsednik Wekerle je izjavil, da vladna zadeva ne bo obravnavala potom sodišča, ker lahko položi na mizo vse akte, iz kojih je jasno razvidno, da je v pamfletu vse zlagano. Kdor želi pojasnil, lahko vpogleda v akte. Slede volitve v odseke. Po volitvah je zopet povzel besedo ministrski predsednik. Dejal je, da se je situacija bistveno spremenila. Na eni strani, ker se je večina v nekem vprašanju postavila proti vladni, na drugi strani, ker je vladna dobila obvestilo, da je že izbran novi ministrski predsednik. Zato predlaga, naj zbornica počaka do rešitve krize in naj oblasti predsednika, da jo skliče, kadar se mu zdi potrebno. Seja se na to zaključuje.

Rumansko.

Bukarest, 28. decembra. Senat je danes odobril trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko.

Občni zbor društva slov. profesorjev

ki se je vršil včeraj dop. ob 10. v mali dvorani »Narodnega doma«, je bil prav številno obiskan. Predsednik dr. Zmave v svojem otvoritvenem govoru pozdravlja predvsem predsednika in tajnika društva hrvaških profesorjev dr. Kučero in Bazalo ter vse zborovalce. Delovanje slov. prof. društva je težavno, ker ni slovenskih šol. Zato je bilo delovanje društva predvsem osredotočeno na to, da se ustvari slovenska srednja šola. Podlaga za to so seveda slovenske učne knjige, katerim je društvo tudi preteklo leto posvečalo svojo pozornost. In slednjič je treba skrbeti, da so vse stroke dobro zastopane s poslovnimi slovenskimi učnimi močmi. Odbor sam seveda bi ne mogel vsega storiti, ko bi mu ne šel na roko predvsem deželni odbor kranjski. Njemu gre za to iskrena zahvala. Prav tako pa tudi uradništvu, osebno ravnateljema Zamidi in Zbašniku, ki je kolikor mogoče pospeševalo rešitev vlog prof. društva. Tudi njemu gre topla zahvala. Predsednik se zahvaljuje dalje tudi poslancem, tovarišem profesorjem in časopisju. Imenoma hrvaškega prof. društva govori predsednik prof. dr. Kučera. V tretjič je pozdravlja na obnem zboru slovenske profesorje. Stori to z dostojnim sreem. Pozdravlja jih z ime

in hrvaških profesorjev. Sledi tajniško poročilo.

Profesor dr. Ilesič naznanja, da je 1. 1908/9 število članov naraslo na 199. Sej je bilo 11. V odsekih je bilo vse pri starem. Avstr. centralno prof. društvo je na povabilo slov. prof. društva obljubilo priložnično zborovanje v Ljubljani. Društvo je bilo v trajni zvezi s hrvaškim in češkim profesorskim društvom.

Spisovanje slovenskih učnih knjig je tudi preteklo leto veselo napredovalo. Pisčevu zgodovino je društvo samo založilo. Društvo se je tudi v minulem letu bavilo z značajem srednješkolskih zavodov, predvsem z realno gimnazijo. Brnilo je tudi stanovske interese članov in je zavzelo stališče proti neenakemu postopanju napram slovenskim in nemškimi zavodom. Zahtevalo je dosledno, da na naših zavodih poučujejo jezikovno kvalificirani učitelji.

Samo slovenske šolske knjige pa ne zadostujejo, treba je živga življenja prinesiti v šolo; to se pa more zgoditi le, če bo slovenski profesorstvo živelo vsestransko.

Blagajnik prof. dr. Perušek je povedal, da je bilo dohodkov 1539 kron in stroškov 1339; premoženje znaša 1110 K.

Imenoma preglednikov predlaga prof. Stritof, naj se izreče absolutorij.

Na predsednikov predlog se pošte brzojavni pozdrav novo ustanovljenemu prof. društvu v Zader.

Ker se je prof. Vajda odpoval od odborniškega mestu — premeščen je bil iz Ljubljane — se izvoli na njegovo mesto prof. Lederhas.

Prof. Vajda je podal dva predloga: utemeljuje mesto predlagatelja prof. dr. Sajovic. Prvi predlog se glasi: § 2 zadnje min. naredbe o ustanovah naj se odpravi, ustanovo naj brezpojno izgrubi vsak, kdor ponavlja razred. Drugi predlog je: vsako leto naj se zaključi z zadnjo konferenco; spričevala se pošljejo po pošti domov. Oba predloga sta sprejeta; postavita se na dnevni red prihodnjega zborovanja avstrijskih profesorjev.

O reformi telovadnega pouka poroča prof. Wester. Telovadba na evropskih srednjih šolah še ni oblikovana. Obiskuje jo od 13% do 95% dijakov. Razmere pa so že take, da lahko takoj postane oblikovni predmet. Telovadnice so razen v Novem mestu povsod. Tudi učnih moči je dovolj. Nobene zapreke ni, da bi v smislu min. naredbe telovadba ne postala oblikovni predmet. Sprejme se tozadna resolucija.

Dr. Cerk se peča s stanjem slovenskih supletov. Govore naj fakta številke. Število slovenskih supletov se vedno večja, to pa zato, ker se definitivna mesta ne razpišejo. Na I. državni gimnaziji v Ljubljani ima 11 supletov 159 tedenskih ur. Na nemških srednjih šolah je razmerje profesorjev in supletov 13:1, na naših v najboljšem slučaju 7:2, navadno pa 8:5. Zahtevati je treba, da je število slov. profesorjev in naših zavodih sorazmerno s številom slovenskih dijakov. Če se to zahteva izvede, pridobimo 34 mest. Po temeljitih poročilih referatov se sprejme tozadna resolucija.

Prof. Lovšček zahteva, da poučeno na srednjih šolah in licejih le akademsko izobražene učne moči. Govori se, da nameravajo na liceju postaviti nekoga ljudskošolskega učitelja, ki ni usposobljen za licej. Ko pa g. dr. Pipenbacher in dr. Perušek pojasnita, da kot člana kurtorija nicesar o tem ne vesta, se interpelant zadovoljuje z obljubo obeh gospodov, da bi kaj takega sedaj nikdar ne dopustila.

Sestava komisije za varovanje stanovske časti se prepusti odboru. Prof. dr. Kobal zahteva, naj se uvede za naše srednje šole slovensko uradovanje, naj se izdajo slovenska spričevala in naj se izdajajo slovenski akti.

Prof. dr. Perušek pravi, da bi bilo najbolje, če začno profesorji sami govoriti in pisati slovensko. Odgovarja se mu, da se to ne da izvesti. Po nekaterih vprašanjih zaključijo slednji predsednik dr. Žmavc občni zbor s povabilom na občni zbor Slov. šolske Matice in na prijateljski sestanek »Pri zlati kapljici«.

Dnevne vesti.

— Sprememba državnoborskega poslovnika in prestolonaslednik. Nemški nacionalci dokazujejo po indicijah, da je Krekov predlog zastran spremembe državnoborskega poslovnika bil namenjen kot darilo prestolonasledniku za njegov rojstni dan. Kakor znano, praznuje prestolonaslednik svoj rojstni dan dne 18. decembra in ta dan je bil tudi sprejet po Kreku sproženi in po Kramarju formulirani poslovnik. Pa še več. Nemški nacionalci kombinirajo in dokazujejo, da se je sploh misel o

spremembi poslovnika rodila v Belvederu, kjer stanuje prestolonaslednik, da je od tam izšla in da jo je Krek popadel, da bi se v Belvederu pripustil. Koliko je na vsem tem resnice, se seveda ne da dognati, ali vsaj zanimivo je to vsekakor in tudi indicij, s katerimi utemeljujejo nemški nacionalci svojo misel, niso ravno brez cene.

— Uradno preganjanje narodnih kolkov. Trgovinski minister Weiskirchner je še pred nekaj meseci stal na stališču, da mu veljavni zakoni in veljavne naredbe ne dajo nobenega pripomočka, da bi izključili slovenska narodna kolk »Ptuj« in »20. IX.«. Priča tega je dej. predsednik Sch w a r z, ki se je z veliko vneto zavzel za tako prepoved. Sedaj naenkrat pa se je začelo preganjanje omenjenih dveh narodnih kolkov. Poštni urad v Celju vrača dopisnice, na katerih je nalepljen narodni kolek z uradno pripomočjo. Retour! Korrespondenzkarten mit »Ptuj« und »20. IX.« sind zulfolge Auftrages der Postdirection Z. 109.541/III. 1909 von der Postbeförderung ausgeschlossen. Doslej so nam znani taki slučaji samo iz Celja, najbrž pa se tako prakticira v celem okrožju grškega poštnega ravnateljstva. Minister v veljavnih zakonih in naredbah ni našel pomočka za prepoved narodnih kolkov — vzlic temu pa je poštno ravnateljstvo v Gradcu izdalo tako prepoved. Kako jo utemeljuje, nam ni znano, ker v obvestilih poštnega urada celjskega to ni povedano, a zakonito to postopanje ne more biti, saj bi bil sicer nemški minister Weiskirchner gotovo vstregel baronu Schwarzu. Tudi ne vemo, kako pride posamično poštno ravnateljstvo do tega, da izdaja take naredbe. Upamo, da se bo na pristojnem mestu zahtevalo pojasnila za to postopanje nemškonalionalnih fanatikov pri graškem poštnem ravnateljstvu.

— »Slovenskarje med seboj. Včeraj so zborovali v Unionu »Slovenskarji«. Bilo jih je prav malo, pa še med temi ni bilo nobene edinosti. Ni mnogo manjkalo, pa bi se bili stekli. — »Slovenec« pravi temu »živahna debata«; v tej »živahni debati« je padla na adreso klerikalcev beseda »lo-povij!« Poslali so deputacijo v deželni zbor in so zahtevali do 2. popoldne točne besede, kaj bo z regulacijo učiteljskih plač. Jakliča na zborovanje ni bilo, Ravnikar pa se je v enem skliceval na strankarsko disciplino.

— Celó Lueger ...! Dunajski župan dr. Lueger, ki je gotovo eden najmočnejših stebrov klerikalizma v Avstriji, a je že tudi dostikrat pokazal, da je do kosti nemški, je imel te dni priliko, javno povedati svoje mnenje o sedanjem tržaškem škofu dr. Naglu. In ta dobri katoličan in dobri Nemec dr. Lueger je brez ovinkov in brez zadržka povedal, da obsoja izganjanje slovenskega jezika iz istrskih cerkva in da je to početje škofa Nagla krivično in škodljivo. Kar pa celo ta dobri Nemec in dobri katoličan dr. Lueger obsoja, to zagovarjajo, odobravajo in pospešujejo slovenski duhovniki, ki pa bi vendar hudo zakričali, če bi se jim reklo, da so izdajice.

— Škof Nagl odide iz Trsta. Monsignor Nagl torej ni več tržaški škof — tako piše »Piccolo« v dolgem članku, v katerem analizira vse Naglovo delovanje za časa njegovega pastirovanja v tržaško - koprski škofiji. Stvar je že sklenjena: tržaško - koprski škof, monsignor Nagl, bo imenovan koadjutorjem staremu dunajskemu nadškofu Gruschi. Ob enem bo škofu Naglu zagotovljeno, da bo po smrti starega nadškofa Grusche imenovan na njegovo mesto, da bo imel tudi zunanje časti one oblasti, ki jo bo dejanski vršil že sedaj: da postane kardinal. — Tržaški Slovenci mu tega gotovo ne bodo zavidali. Da se ga le rešijo, da gre le daleč od njih, pa tudi če ga imenujejo koadjutorjem sv. Petra v nebesih, bodo Slovenci tržaško - koprski škofije tega veselili. Kako bi tudi ne bili? Saj monsign. Nagl ni bil za njih pastir, ki ljubi svoje ovčice, skrbi za nje in jih brani pred volkovi. Ne, prej nego škof, je bil on agent dunajske vlade, ki bi najraje vse, kar je slovenskega, vtopila v čaši vode. »Piccolo« ga v gori omenjenem članku imenuje »škofa ljubljence visokih dunajskih krogov.« Da so Slovenci veseli njegovega odhoda, zadostuje dejstvo, da »Piccolo« piše, da mora Italijanom biti žal po njem, ki odhaja ravno v hipu, ko je dal nov dokaz svoje trdne volje, da zatre vsaki najmanjši pojav Slovanstva v bogoslužjenju, v hipu, ko ga istrski Hrvatje na shodih proglašajo kakor zagriženega sovražnika Slovanstva. »Uveljavljanje latinščine — pravi »Piccolo« — to je najmočnejši znak škofovanja mons. Nagla v tržaško - koprski škofiji. Za to se je on vedno trudil, naj si bo z odporom proti zahtevam Rimanov, naj si bo z odkrekanjem vsake pravice glagolici v naših cerkvah.« — »Piccolo« pravi dalje, da je bil monsign. Nagl poslan

v Trst, ne toliko od Vatikana, kakor od dunajske vlade zato, da bi naredil konec narodnostnemu boju in da je bil tej nalogi vedno zvest. Gorostasno laž je pa »Piccolo« napisal, trdeč, da je bila doba monsign. Nagla, doba verskega mira. Zalostna rimljanjska afera je torej pomenjala verski mir? Preganjanje vsega, kar je slovensko, vselej in povsod, je li pomenjalo verski mir? Ne, to ni bil mir, to je bila vojna brez parda, ki jo je napovedal in jo vztrajno vodil monsign. Nagl proti Slovanom svoje škofije. In zato, da je to vojno uvedel in vodil, zato dobi sedaj plačilo. Je pa li to plačilo tudi zaslužil? Je li ta vojna kaj koristila vlad ali Rimu? Zdi se nam, da je s to vojno škof Nagl dosegel ravno nasprotno od onega, kar je nameraval. Zdi se nam, da je njegova vojna še največ koristila onim, proti katerim je bila naperjena, Slovincem: koliko jim je Naglovo postopanje odprlo oči, koliko spečih je vzbudilo. Vladi je Naglovo delovanje več škodilo, nego koristilo, ker je v ljudstvu vzbudilo odpor proti njemu in proti vlad. Rimu, cerkvi, je pa samo in absolutno le škodovalo, ker je njegovo preganjanje narodne ga čuta pregnalo le verski čuti, a narodnega ojačilo. Dunajski vladi je delovanje škofa Nagla koristilo le s tem, da je pridobil na svojo stran in zasleplil nekoliko slovenskih kaplanov, ki so potem zasedali razdor med slovenskim ljudstvom v Trstu. Vendar je tudi ta razdor le efemerna prikazen, ki gotovo ne bo preživela Naglovega škofovanja v Trstu. In zato Slovenci tržaško - koprski škofije z veseljem sročijo kličjo škofu Naglu: Srečno pot prevzvišeni, da greste le daleč od nas!

— Verski mir, ki naj bi — po mnenju »Piccola« — označal dobo škofovanja mons. Nagla, ilustruje naslednji dogodek: V Laniščah v Istri je bila na sv. Stefana dan cerkev polna ljudi. Ljudstvo je sicer že prej vedelo za naredbo škofa Nagla, s katero se prepoveduje najmanjša raba slovenskega bogoslužja. Vendar je ljudstvo mirno čakalo. A ko je duhovnik zapel Gloria in excelsis Deo, tedaj je nastal hrup in trušč in ljudje so zapustili cerkev. Šlo je iz cerkve vse: staro in mlado, moški in ženske, otroci in starci, da, celo ministranti sta pustila duhovnika samega pred oltarjem. — In ko je duhovnik uvidel, da bi maseval sam sebi, je mašo prekinil in odšel iz cerkve še on. — Kakor v Laniščah na dan sv. Stefana, tako ni bilo na Božič maše v Slumu, v Brestu, v Vodicah, ne v Muah. V teh krajih ni hotel niti cerkvenik zviniti k maši, ker je vedel, da se bo maša pela latinski. — Sploh pravijo ljudje, da ne pojdejo več v cerkev, dokler ne bo dotična Naglova odredba preklicana. — Kakor se vidi, je omenjena naredba škofa Nagla rodila v Istri svoj sad. In to naj bi bil verski mir? In to naj bi bilo v korist cerkve, v korist Rimu? — Ne, to je le v korist narodu, ki le na ta način spregleda in spozna svoje preganjalce!!!

— Narodni Listy s tiskarno vred so postali last posebnega konsorcijskega, kateremu stoji na čelu mladočehška poslanca dr. Kramar in Maštalka. Ta konsorcij je od dedičev dr. Julija Gregra kupil list in tiskarno za 1.600.000 K.

— Iz finančne službe. Pomožni slugi pri finančnem ravnateljstvu Fran Zupancič, Peter Štrban in Henrik Lunder so imenovani za c. kr. uradne slugi.

— Iz ljubljanske tobačne tovarne. Imenovani so asistenti Josip Penička, Emanuel Korinek in Robert Luhn za oficijale, vezbenika Emanuel Hermann in Ivan Babnik za asistenta.

— Iz ljudskošolske službe. Učiteljica pl. Föderpersperg je premeščena iz Vevč v Brezovico, učiteljica Angela Cencič iz Peči v Kamnik, učiteljica Antonija Albrecht iz Tuntje v Mekinje, učiteljica Roza Černe iz uršulinske šole v Ljubljani v Rudnik in učiteljica Marija Jurjevič iz Črnega vrha nad Idrijo v Ligojno.

— Slovensko deželno gledališče. V četrtek, dne 30. t. m. se na mnogostransko zahtevanje ponavlja za parabonante opereta O. Straussa »Valček čara«, ki je bila včeraj razprodana. — V soboto, dne 1. januarja popoldne ob 3. je otroška predstava pri znižanih cenah ter se vprizori pravljica »Pepelka«. — Zvečer pa se poje tretjič in sicer za parabonante Risto Savinova opera »Lepa Vida«. — V nedeljo popoldne ob 3. je ljudska predstava pri znižanih cenah ter se vprizori narodna igra s petjem in godbo »Rokovnjača«; zvečer pa se igra za parabonante E. Kristanova drama »Kato Vrankovič«. — V torek, dne 4. januarja se poje opereta »Logarjeva Krista«.

— Slovensko gledališče. Ljubzeniva opereta »Valček čara« je že v lansk sezoni mnogokrat napolnila gledališče, a da ni izgubila nič svoje privlačne sile, se je pokazalo včeraj,

ko je bilo gledališče zopet natlačeno polno in občinstvo kar ni hotelo nehati z aplavdiranjem. Predstava je bila, odštevaj nekaj manjših pogreskov, jako lepa ter animirana. Pelo in igralo se je z vervo in je treba posebno pohvaliti gđ. Hadrholcovo in tudi gđ. Lvovo, g. Fialo, dalje g. Povheta in Bohuslava ter gđ. Thalerjevo.

— Prijatelj Ciril - Metodove družbe se razpošlje z novim letom na ogled »Slov. Branik«, glasilo družbe. Nadejati se je, da ne bo nihče odklonil tega dobro urejevanega mesečnika, ki nas redno poučuje o naših kulturnih stremeljenih, o naših narodnih pridobitvah in izgubah, o raznih nasilstvih nasprotnikov itd. Cena je le 3 K, za djake 1 K 80 v na leto. Naj bi si ga naročil vsak zavedni Slovenec, vsaka prava Slovenka. Naroča se pri upravnistvu »Slov. Branika«, Ljubljana, Tržaška cesta 33. Kdor ne pošlje naročnine do februarja, se mu list ustavi. — Konzorcij »Slov. Branika«.

— Prvo novoletno darilo družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Jos. Šepetavec, trgovec v Idriji, in sicer v znesku 30 K. Iskrena hvala in v posnemanje.

— Uradnikom, ki se boje sodelovanja pri narodnih društvih. Pri nas se marsikateri uradnik strese že pri samem imenu narodnega društva, n. pr. Sokola, C. M. podružnice itd. V Pontablu sta imeli nedavno občni zbor podružnice »Südmarke« in »Schulvereine«, in v odbora so bili izvoljeni razun nadučitelja skoraj sami c. kr. uradniki, tako carinski nadzornik Unterluggauer, višji poštni oficijal Wissiak, carinski praktikant Grubhofer, železniški uradnik Klötzer, carinski asistent Wedenigg, poštni asistent Miazecynski i. dr. Kar je dovoljeno Nemcem, mora biti tudi nam.

— Narodna čitalnica v Ljubljani. Piše se nam: Naša čitalnica bo obhajala v bodočem letu 50letnico svojega obstanka. Ni sicer dolga doba 50 let v narodovem življenju, a vendar je v današnjem, hitro se menjajočem času, ko razna društva kar čez noč nastajajo in se razhajajo 50letna društvena preteklost gotovo velikega pomena! Ako se ozremo v dobo prvega desetletja ljubljanske čitalnice — v leta 1860—1870, vidimo, da je bilo vse naše narodno in družbano življenje in gibanje koncentrirano v starih čitalničnih prostorih, v Souvanovi hiši. Razkošne veselice, gledališke predstave, koncerti, elitni plesi, zborovanja in predavanja itd. itd. — vse to se je vršilo v čitalničnih prostorih! Koliko dobrih in koristnih osnutkov ima svoj zvor v stari čitalnici! Smelo se sme trditi, da so se vsa sedaj obstoječa narodna društva neposredno ali pa posredno razvila iz čitalnice same. S ponosom lahko gleda ona na svojo rodovitno preteklost; vse narodno življenje in gibanje ima svoje zdrave korenine v čitalničnem društvu! — Čitalnica v sedanjih razmerah sicer ne prireja več velikanskih elitnih plesov in veselice; a v njenih prostorih se razvija v zimskem času mlado življenje in vrvenje. Mladina ima skoraj vsak dan plesne vaje in prireja plesne večerke. — Razna druga društva prireajo domače veselice, sestanke itd. Bralna soba je povsem na novo in to priznava jako udobno urejena. Tu vlada uzoren mir in strog, z vojaško disciplino vzdržan red! Na razpolago je razgrnjenih čez 60 raznih časopisov, revij ter najlepših ilustriranih listov, med temi 12—15 dnevnikov, med ljubljanskimi po 3—4 izvidi! Čitalnica op svojih pravilih ni politično družvo! V njenih prostorih se zbirajo izobraženi Slovenci brez razlike stanu in političnih ali drugih nazorov! In z veseljem se sme konstatovati, da se je število njenih pridnih obiskovalcev - čitateljev v zadnjem času skoro podvojilo! Neki visok dostojanstvenik se je izrazil, da je taka bralna soba, imajoča tako impozantno število listov na razpolaganje, za one gospode, ki ne marajo radi dima in nemira posecat naših kavarn, naravnost nujno potrebna! — Priznati se mora sicer resnici na ljubo, da imamo Slovenci vsak zase izredno velikansko narodni davek; človek skoraj res ne ve, v katerih in kolikih društvih je plačujoči član! Ali, hvala bogu, prebili smo težke čase, tudi mi smo imeli svoje »Bahove huzarje« — sedaj pa imamo »srca k višku!« — kajti tudi nam ali vsaj našim potomcem mora zasijati lepše solnce narodno - zavestnega prerajanja! In naša vrla matuška, petdesetletna čitalnica bode ob svojem 50letnem jubileju lahko s ponosom izrekla: »Nisem živila zaman, veliko dobrega in za narodni obstoj koristnega se je porodilo iz moje srede!« — Kakor čujemo, se dela na to, da se bodo pravila z ozirom na članarino zdajno premenila in uredila tako, da bode imela akademiška mladina za nekaj časa pravico, biti brezplačno član narodne čitalnice. Tudi raz-

delitve in porabe prostorov v »Narodnem domu« se bode ukrenilo vse na udobnost in po željah gg. članov, koji se s tem vlnudno prosijo, da pridno agitirajo za narodno čitalnico ter pridobivajo med svojimi znanci in prijatelji še novih plačujočih članov!!

— Novela k zakonu o pokojninskem zavarovanju. Kakor znano, se je obči pokojninski zavod za namerščence glede novele k zakonu o pokojninskem zavarovanju odločil za pismeno anketo. Mnogo korporacij, med temi največje in najvplivnejše, so naznanile občemu pokojninskemu zavodu, da jim ni mogoče do 1. januarja 1910 odgovoriti na vprašanja, navedena v dostavljenih vprašalnih polah. Vsled tega podaljša obči pokojninski zavod rok za odgovor na vprašalne pol edo 1. februarja 1910.

— Slovensko napredno učiteljsko društvo je včeraj dopoldne zborovalo v »Narodnem domu«. Prišlo je okoli 100 učiteljev in učiteljic. Najprej je bil občni zbor »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta«. Društvo ima že okoli 80.000 K premoženja. Odbor se je izvolil dosedanj.

— »Slov. deželno učiteljsko društvo« je imelo dohodkov 5300 K. Poslancu Ganglu se je izrekla zaupnica. Izvoljen je bil stari odbor.

— »Delegacija Zaveze« je tudi včeraj zborovala. V odbor je izvoljen nanovo tajnik g. Fr. Gärtner. Osnova se je obrambni odsek.

— Občni zbor »Slovenske šolske Matice« se je vršil včeraj popoldne v »Mestnem domu« ob prav mnogobrojni udeležbi. Navzoči so bili tudi zastopniki društva hrvaških profesorjev iz Zagreba in prav mnogo slovenskih profesorjev. Izvoljen je bil zopet po večini stari odbor. Obširnejše poročilo smo morali zaradi pomanjkanja prostora odložiti za jutrišnje število.

— Napredno politično in izobraževalno društvo za kolizejski okraj priredi 5. svečana 1910. domačo plesno veselico v salonu restavracije pri »Levu«. Odbor uljudno vabi somišljenike na ta zabavni večer. Podrobni spored priobči odbor kasneje.

— Zabavni večer s plesom priredi pevsko društvo »Slavec« v nedeljo, dne 9. januarja v veliki dvorani »Narodnega doma«. Spored bode obsegal pevske, godbene in komične točke, med zadnjimi velik kostumiran šaljiv peterospev. Ples bode trajal do ranega jutra. Pristop bode vsakomur dovoljen in opozarjamo tako društvene člane, kakor prijatelje društva na to »Slavčev« predpustno prireditve. — Velika društvena maskarada vršila se bode na pustno nedeljo, dne 6. februarja.

— Za »Božično darilo« poslal je Slovenskemu planinskemu društvu veletržec g. Vaso Petričič svoto 50 K kot izkupilo za čistilo Zlatorog. Najiskrenejšo mu zahvalo! — Z ozirom na to, da je čistilo Zlatorog izborne kakovosti in je čisti dohodek namenjen v prid Slovenskemu planinskemu društvu, priporočamo najtopleje nakup tega izdelka vsem narodnim krogom.

— Odlikovanje. G. Ludovik Stricelj, ravnatelj tukajšnega prostovoljnega gasilnega društva, je prejel priznalno diplomu za svojo patenterano iznajdbo, vratica s trojnim zatvorom za dimnike, katere je v obrtni pospeševalni razstavi v Gorici v oddelku za stavbno obrt razstavil. — Veseli nas, da je bila odlikovana domača iznajdba.

— Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Škofljici priredi na novega leta dan ob 5. popoldne v steklenem salonu g. Ogorelca burko: »Oče so rekli, da le« in alegorijo z deklamacijo: »Staro in novo leto«. Da oživi novi odbor podružnice marljivo delovanje in prid šolske družbe, je sklenil prirediti serijo predstav in uljudno vabi radi večjega gnutnega uspeha k mnogobrojni udeležbi.

— Občni zbor grosupeljske podružnice Ciril-Methodove družbe se vrši v soboto, na novega leta dan, t. j. 1. januarja 1910 ob 4. popoldne v gostilniških prostorih g. Koprivca v Grosupljem s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnika in blagajnika; 2. volitve; 3. predavanje: boj za slovenske šole; 4. slučajnosti. — Dobrodošel vsak, ki mu je mar napredek naše šolske družbe.

— Ribniškega »Sokola« letni občni zbor se vrši, kakor običajno vsako leto na sv. Treh kraljev dan, 6. januarja 1910 v telovadnici pri Cenetu. Pričetek ob pol 4. popoldne. Pri pomni se, da zunanji člani ne dobe osebnega obvestila. III. sokolski ples se vrši na pustno nedeljo. Zajamčen je oddelek »Slovenske Filharmonije«.

— Telovadno društvo »Sokol« v Škofji Loki ima v nedeljo dne 2. januarja 1910 ob pol 3. pop. v društveni telovadnici svoj redni občni zbor z običajnim sporedom. K obilni udeležbi se člani uljudno vabijo.

— Delavsko bralno društvo v Idriji priredi tudi letos dne 31. t. m. svoj običajni Silvestrov večer. Na spore-

du so orkestralne točke, ženski in mešani zbori z in brez spremljevanja orkestra. Iz sporeda omenjamo le priljubljen Mihelčičev mešan zbor »Mladost«, ljubko Adamičev »Ptičok«, popularen Volaričev dvospev »Slovenskim mladencem« in Parinov sopran-solo »Čveti deklic prsa bela« iz Rokovnjačev, z zborom in orkestrom. Tudi druge zabave bo obilo. Posebno povemo mlademu svetu, da bo letos mnogo prostora za ples, ker so društvu poleg svojih prostorov na razlogo tudi oni, v katerih je bila prej pošta. Vabimo torej k temu lepemu zabavnemu večeru vse člane in prijatelje našega društva!

»Rokodelski pomočniki in Idrji priredijo veselico dne 23. januarja v pivarni pri »Črnom orlu«. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina 40 vin.

Slovensko pevsko društvo »Vraska Vila« priredi dne 31. decembra v dvorani gosp. Brinovca Silvestrov večer z gledališno igro, petjem in drugo zabavo.

Priznanje. V graških časopisih oeracija za nemško šolo v Št. Lenartu, češ, da se v tem trgu bori le majhna pešica Nemcev proti slovenskim valovom. Ker pa ima ta pešica trirazredno šolo, je jasno, koliko je med njimi pravih nemških otrok.

Društvo »Zvezda« na Dunaju vabi k običnemu zboru, ki bo v nedeljo dne 2. januarja ob 6. zvečer v spodnji dvorani »Lehrerhausverein« VIII. Langgasse 20. Dnevni red obsega poročila odbornikov in volitev novega odbora. Po običnem zboru je prosta zabava s sodelovanjem društvenega tamburaškega zbora.

Kinematograf Pathe na Dunajski cesti ima od srede 29. do petka 31. decembra na sporedu »Življenje Kristusovo«. Slika, ki se predstavlja celo uro, je jako ugoden posnetek obče znanih oberammergauških pasijonskih iger, pri katerih sodelujejo najboljši igralci.

Elektro-Radiograf »Ideal« Franc Jožefova cesta št. 1, zraven glavne pošte ima od srede 29. do petka 31. decembra sledeči spored: Izlet na Montblanc. (Po naravi.) Ekonomično potovanje. (Komično.) Ženska rokoborba. (Po naravi.) Napoleon in kneginja Hatzfeld. (Zgodovinska epizoda.) Luka ceremonijar. (Jako komično.)

Pomlad je tu! Mali Hauptmanov Dušan je ušel pod Rožnikom dve polonije in eno goslenico.

Sraka. V nekem tukajšnjem hotelu je služilo 17letno dekle za natakarico in je pospravljala tudi sobe. Pri ti priliki je kradla kakor sraka. Bluze, perilo in tudi dragocenosti so ji prišle prav. Ko je poslala pred dnevi prodajati zlat uhan, ki je izviral iz tatvine, je prišla nepoštenost na dan. Pri preiskavi so našli v kovčegu tudi ključce od gospodinjininega in od plačilne natakarice predala, kjer sta imele spravljen denar. Nepošteno dekle je bilo aretovano in izročeno deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Nevaren človek je 46letni dninar Miklavž Škerjanc. Možak je precej hudega jezika, vsled česar je pobral pred kratkim pri okrajnem sodišču 3 tedne zapora, ker je hudo žalil neko gospo. Včeraj pa pride ves razljučen, oborožen s sekuro pred vrata svoje nasprotnice in je hotel z vso silo v njeno stanovanje. V tem trenutku pride njegova mati ter hoče sina pomiriti. Ko pride iz stanovanja se navedena gospa, je postal Škerjanc, ki je bil precej natrkan, še hujši in baš ko je zamahnil, da bi s sekuro udaril svojo nasprotnico, mu mati nevarno orožje izpuli iz rok. V tem pa pride k prizoru policijski stražnik, ki je ljutega možakarja odvedel v varnost.

Aretovan je bil predvčerajšnjem na južnem kolodvoru 30letni posestnik Jožef Ožanec iz Broda ob Kolpi, ker je hotel na svojo pest spraviti v Ameriko 6 svojih sosedov. Oddal so ga c. kr. deželnemu sodišču. Mož se bode moral zagovarjati tudi zaradi popačenja javnih potnih listov.

Tatvine. Hlapcu Jakobu Vodetu je bila iz neke šupe na Poljanski cesti ukradena siva pelerina, hlapcu Ivanu Markunu pa iz nekega hleva na Martinovi cesti suknene hlače. V obeh slučajih sta uzmovična znana. — Stavbnemu risarju g. Vojtehu Kernu je bila na glavni pošti ukradena srebrom okovana sprehajalna palica.

Zasačen je bil te dni nek škodoljivec, ko je pri nekem nasadu odrezal pri dveh smrečicah vršičke.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 45 Slovencev, 25 Hrvatov in 25

Macedoncev. V Buchs je šlo 35, v Heb 30, v Inmost pa 23 Hrvatov. Izgubljeni in najdeni. Solška učenka Pavlina Peganova je izgubila zlato žensko uro. — Mizar Ivan P. je izgubil zastavni listek. — Zasebnica ga. Katarina A. je izgubila srebrni uhan z briljantom. — Ga. Marija Rubinova je izgubila zlato ovratno verižico z obeskom. — Trgovski vajenec Jožef Orehek je izgubil kos svile. — Na južnem kolodvoru je bilo izgubljeno, odnosno najdeno kovinasto pokrivalo, par galoš in 5 različnih dežnikov.

Ščipalnik je danes na trgu izgubila neka gospa. Kdor ga je našel, naj bi ga oddal v optičnem zavodu K. Jurman v Selenburgovih ulicah.

Današnji list ima lično prilogo »Žepni koledarček za l. 1910 tvrdke Sarabon.

Razne stvari.

* Zanimivosti iz dvornih kuhinjs. Imenovanje tržaškega škofa dr. Nagla za koadjutorja dunajskemu kardinalu s pravico nasledništva je še vedno predmet obširnih razprav v časopisih. Najbolj zanima Dunajčane, zakaj je bil pomožni škof dr. Marschall potisnjen na stran in še na skrajno žaljiv način. Najprej se je pripovedovalo, da je to delo pruskega grofa Gallena, ki se kot menih imenuje pater Augustinus in ki je spovednik prestolonaslednikov. No, da duhovniki, visoki in nizki, na najgriji način drug proti drugemu intrigujejo, to je davno znana stvar. Zdaj se kolportira druga verzija glede vzrokov odstranitve pomožnega škofa dr. Marschalla. Ko se je prestolonaslednik hotel poročiti z grofico Chotek, ki je od tedaj postala vojvodinja Hohenberg, je cesar naprosil dr. Marschalla, naj posreduje pri prestolonasledniku, da bi to misel opustil. Marschall je bil namreč tudi sedanjega prestolonaslednika učitelj. Toda Marschallova misija ni imela uspeha. Prestolonaslednik se je poročil z grofico Chotek, a Marschall ni bil na dvoru nič več tako dobro zapisan kakor prej in sedaj se na tako žaljiv način odstranjen.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 29. decembra. Gosposka zbornica je danes ob 1. pričela debato o proračunskem provizoriju. Prvi je govoril dr. Grabmayer, ki je pretakal grenke solze radi uveljavljanja splošne in enake volilne pravice v Avstriji, ki ni imelo drugih posledic kakor to, da je Nemce potisnilo v manjšino. Govornik se je izrekel proti spremembi sedanjega vladnega sistema in proti rekonstrukciji Bienenrothovega kabineta. Za dr. Grabmayerjem je govoril grof Pininski.

Maloruski član gosposke zbornice. Dunaj, 29. decembra. Današnje seje gosposke zbornice se je udeležil novouimenovani član Malorus dr. Horbaček, profesor kemije na češkem vseučilišču v Pragi. Prisegel je v maloruskem jeziku. V gosposki zbornici se je to zgodilo prvič, da je kak član prisegel v maloruskem jeziku.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 29. decembra. Novouimenovani ministrski predsednik dr. Lukacs in bivši predsednik poslanske zbornice Julij Justh sta se danes dopolne odpeljala na Dunaj, kjer jih jutri sprejme cesar v posebni avdienci.

Poset francoskega brodovja v Črni gori.

Cetinje, 29. decembra. V nedeljo je priplulo francosko vojno brodovje pod poveljstvom admirala Paviera v Bar, ki je vsled aneksije Bosne, oziroma vsled razveljavljanja berlinske pogodbe postal svobodno pristanišče. Francosko brodovje je prvo, ki je posetilo to novo svobodno luko, kjer se pred letom v smislu berlinske pogodbe niso smele usidrati vojne ladje. Crnogorska vlada je priredila francoskemu brodovju sijajen

sprejem. Bar je bil ves v zastavah, na utrdbah pa so grmeli topovi.

Terjatev iz rusko-japonske vojne. Berolin, 29. decembra. Listi pripovedujejo to-le vest »Birzevih Vjedomosti«. Pri tvrdki Mendelson je bil na zahtevo nemškega podanika Helferja zaplenjen depot v znesku 4 milijonov rubljev. Helferjeva terjatev datira še iz časa rusko-japonske vojne. Ruska vlada je pri Helferju najela parnik »Anhalt«, ki bi naj utihotapil živila in druge stvari v Vladivostok. Medtem je bil sklenjen mir. Ruska vlada je na to preklcala pogodbo s Helferjem in ni hotela plačati nobene odškodnine. Helfer je na to tožil ter dosegel rubežen pri imenovanju tvrdki. Ruska vlada je sedaj poslala posredovalce v Berolin.

Cudno zavarovanje.

Pariz, 29. decembra. Ruski inženir Gilevič se je dal zavarovati za 72.000 frankov. Da bi se polastil te svote, je dal umoriti nekega sebi podobnega mladeniča Odluckega, sam pa je pobegnil na Francosko, odkoder je mislil po komplicih doseči, da bi se le-tem izplačala zavarovalnina. Na Francoskem mu je policija prišla na sled in ga zaprla. V zaporu se je Gilevič zastupil s ciankalijem.

Smrt ruskega revolucionarja.

Pariz, 29. decembra. Ruski terorist Berlijov, ki je bil zaprt radi fabrikacije bomb, se je v ječi obesil. Najbrže je bil navaden zločinec in se je bal, da bi ga francoske oblasti izročile Rusiji.

Slovinci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati boleti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko kiganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 1-90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 8

Priporočamo našim rodbinam kolinsko cikorijo.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušnja in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In to je: Seydlin.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšje priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica s navodom 1 kremo. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medicinskih, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Rastljava cesta št. 1. poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. 19

To zabavo moram pa drago plačati!

Ples je bil lep in mnogo sem plesala, ali prehlajenje domov grede! Tri dni že polegam in komaj diham. Sedaj šele sem si dala prinesiti Fayeve pristnih sodenic, poučila sem prvo pastiljo in storila mi je dobro. Prijateljica mi pravi, da ji vedno pomagajo, kadar je prehlajena in ima vedno Fayeve pristne sodenice doma. In ta že ve, kaj je dobro. Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje se dobivajo po vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami, škatlica 1 K 25 vin.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. in kr. dvorni dobavitelj na Dunaju, IV/1, Grosse Neugasse 17.

Maček je trpljenje hudo, 4775

pa napravi čudo!

Edini liker za slab želodec!

Ljudska kakovost 100% 2-40
Kabinetska kakovost 1-90.
Naslov za naročila: „FL“, 4, Ljubljana.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Janko Pirjevec, Ala na Tirolskem, 3220 K, katere so zbrali na sestanku železniški uradniki na Tridentinskem. — V veselje družbi pri g. pl. Wurzbach v Litiji je nabrala g. Mici Punser 4 K. — G. Rado Jereb v Kostanjevici 10 K iz neke kazenske poravnave. — Slovenski pečlar »Brada-Louis Kveder« nabral 2 dolarja = 968 K. — Stanko iz Mozirja 5 K kot božični dar svojim bratcem in sestricam. — Člani podružnice sv. C. in M. v Medlki nabrali za odkup novoletnih voščil 50-82 K. — G. A. Potokar 2 K kot nagrado za najdenega ptica. — Posavska Tilka je prodala v Senožetih »Moravskemu mačku« listega fantka za 2-40 K, ki se je podražil na 4-20 K. — Skupaj 117-90 K. Srčna hvala in živeli!

Umri so v Ljubljani:

Dne 23. decembra: Jakob Gerkman, delavec, 80 let, Radeškega cesta 11. — Alojzij Tomec, gostac, 90 let, Japljeva ulica 2.
Dne 24. decembra: Ivan Juvan, finančni paznik v pok., 58 let, Pred škofijo 7. — Gregor Stupar, mizar, 50 let, Radeškega cesta 11.
Dne 26. decembra: Franc Kirn, delavec, 74 let, Radeškega cesta 11.
V deželni bolnici:
Dne 21. decembra: Josip Pintar, hlapec, 43 let. — Anton Sever, posestnik, 36 let.
Dne 23. decembra: Marija Bernik, delavčeva žena, 41 let.
Dne 25. decembra: Franja Bukovec, posestnikova žena, 31 let. — Amalija Hirašovec, narednikova žena, 23 let.
Dne 26. decembra: Josip Hiršfelder, delavec, 44 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 29. decembra 1909.
Termin.
Pšenica za april 1910 . . . za 50 kg 13.95
Pšenica za oktober 1910 . . . za 50 kg 11.80
Rž za april 1910 . . . za 50 kg 9.86
Kruha za maj 1910 . . . za 50 kg 6.63
Oves za april 1910 . . . za 50 kg 7.60
Efektiv.
Vzdržno.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 309.2.	Srednji račni tlak 736.0 mm.				
Decem.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
28.	2. pop.	736.7	5.0	sr. ssvzh.	oblačno
	9. zv.	736.0	5.7	sl. sever	"
29.	7. zj.	731.1	6.6	sl. zahod	"

Srednja včerajšnja temperatura 3.9, norm. —26°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Izjava.

Preključujem in obžalujem besede, katere se govoril nasproti sedu gospodu Francetu Abdnajru V Kamniku, 27. decembra na

Anton Zerkovaški mojster. 4832

Skoro nov pianino in gramofon se ceno proda v Ljubljani Marije Terezije cesti št. 1. nadstropje.

Malo rabljen pisalni stroj novejši model, z vidno pisavo, veljal 700 K, se takoj proda za 300 kron.

Prijazne ponudbe pod »pi stroj« na uprav. »Slov. Naroda«

Trgovski pomočnik zmožen slovenskega in nemškega se takoj sprejme kot skladiš

Adolf Hauptma v Ljubljani.

Izprašan kurile za kotel, zmožen obeh deželnih kov, oženjen, trezen in zelo znan se sprejme takoj.

Ponudbe z navedbo starost htevo plače in prepisom izpričava »Kurilec« na uprav. »Slov. Naroda«

Pozor gostilničar! Zaradi opustitve gostilne pro čisto nov, pred 14 dnevi kupljen gramofonski avtom

z zelo močnim glasom, ki je 340 kron za polovično ceno 170, proti gotovemu plačilu.

Prijazne ponudbe pod »Gram 170« na uprav. »Slov. Naroda«

Proda se iz proste roke krasen vinograd zasajen z najboljšimi vrstami, ki meri 1 (joh). Pod vinogradom se nahaja šun

kolje in meri pol joha in se v vinograd bere vsako leto 100 vedr vina. Vinograd v krasni legi na majhnem hribu, ves d solncu, krasen razgled daleč na okoli p jerskem, Kranjskem in Hrvaškem, zrav lepe brajde, nova vinska klet in hi vse pokrito z opeko, kakor tudi vsa priprava in posoda. Leži v fari Pišce

zeljskem, okraj Brežice ob Savi na Stajer Proda se radi odstopanja v Nemčijo za ceno 4000 gld. 400 gld. je vključenega drugo se plača po dogovoru. Vinograd le vozni stezi.

Ponudbe pod »Krasen vinograd uprav. »Slovenskega Naroda«

Ceno posteljino perja 1 kg sivega skubljenega perja K 2, pol lega K 2-30, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivega puha K 10, prsnega puha K 12, od 5 nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, zelo gostega jako trpega rdečega, modrega, belega ali rme ga inlet-nanking-blaga, 1 pernica vel 180x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x napolnjena z jako lepim mehkim perj K 16, s polpuhom K 29, s puhom K posamezne pernice K 12, 14, 16; vzglavn K 3, 3-50, 4. — Pernice 180x140 cm like K 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 80x80 cm K 4-50, 5, 5-50. Spodnja perni iz grada 180x116 cm K 13, 15, razpoši proti povzetju poštne prosto pri nar čilu od 10 K dalje.

M. BERGER v Došenici štev. 1012, Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se bla zamenja. Ceniki o žimnicah, odejah pr vlekah in vsem drugim posteljnem bla zastoj in poštne prosto. 36

Ali imate bolečine?

Od revmatizma, od protisa, glavobola, zobobola! Ali ste si po prepihu, prehlajenju kaj nakopali? Poizkusite z bolečine tolažečim, zdravilnim, krepčujoč Fellerjevim fluidom z znamko »Elzafuide«. To ni samo reklama. Tucat za poizkušnjo 5 kron poštne prosto. Izdelovalec samo lekarnar Feller v Stubici, Elsin trg št. 238 na Hrvaški

Madonla, star 23 let, ki je ravno prišel od vojakov, želi službe kontorista
 pripravi pri kaki lesni trgovini, ker na tej stroki že prakso. 4784
 Ponudbe pod "Zanesljivost"
 oštne ležaje, Pilsen, Koroška.

Sprejemem več mladih delavk
 v kartonažno tvornico.
 v. Bonač v Ljubljani.

Za **novoletna darila** priporoča

H. SUTTNER
 Ljubljana, Mestni trg
 nasproti rotovža
 svojo veliko, izborno zalogo finih švicarskih ur, briljantov, zlatnine in srebrnine v veliki izbiri, ter raznih drugih predmetov iz kina srebra, po najnižjih cenah.

Valični mlin ANTON POLANC v Radečah
 pri Zidanem mostu
 priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst pšenične in koruzne moke.
 Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gg. pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Na zahtevo ceniki franco.

Kupujte in zahtevajte edino le

Ciril in Metodov čaj
 v zavrtkih po 10, 20, 30, 50 in 70 vin.
 ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.
 Dobiva se povsod. Dobiva se povsod.
 Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

Pristne ruske galoše „Zvezdna znamka“
 so najboljše. 3908

Tvornica „Provodnik“ v Rigi
 jamci za stanovitnost.

Dobivajo se pri Vaso Petričicu v Ljubljani in po vseh boljših trgovinah s čevlji in z galanterijskim blagom.

Angleško skladišče oblek prodaja zaradi inventure

konfekcijo za gospode in dame
 pod tvorniško ceno.

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg 5.

Dr. Dralleja vijolična malatina 4249

Sok iz glicerina in medu. Pušica K — 80 in K 130.
Se ne masti!
 Idealno negovalo za kožo čudovitega učinka. Pomaga takoj in napravi kožo žametnomehko. Snažno in praktično v porabi.

Prot hrapavim in razpokanim rokam!
 Dobiva se povsod. Tvorniška zaloga: Dobiva se povsod.

M. Hoffmann & Ko., Dečim na L.

H. O. Vogrič, kapelnik
 Ljubljana, Sodna ulica 4, II. nadst.
 Podučuje klavir na domu in stanovanjih. Osebnost se dogovarja 11. do 12. ure predpoldne in od 5. do 6. ure zvečer. 4549

12 vagonov lepih, suhih smrekovih drv
 in dve veliki baraki, več 5 cm debelih desk in tramov za strešni stol, se prodaja, postavljeno na kolo-dvor Trbovlje. Deske so jako malo rabljene.
Franc Grebenc, Trbovlje, Savski rov. 4797

Ugodna nakupostankov
 40 metrov čefira, barhenta, flanele, ovala itd. lepo razdeljenih v kose od 1 do 8 metrov pošilja po povzetju
 35 za 18 kron
 vrlo znana izvozna trgovina
V. J. Havliček a brata
 v Podbrdoh.
 Naročite takoj. 862
 Priporočilo
 Vaše blagorodje!
 Vašo cenjeno pošiljatev smo obdržali z največjo zadovoljnostjo, hočemo ostati še nadalje Vaši odjemalci in priporočati Vašo cenjeno firmo svojim znancem. J. V.
 Frydek, 14. januarja 1908.

Špiritovi sodi
 od finega špita od 600 do 800 Nitrov in

vinski hrastovi sodi
 prav močni in zanesljivi, se dabo po nizki ceni pri trdki 593

M. Rosner & drug
 v Ljubljani, poleg Kosterjeve pivovarne.

TOIFL
TALANDA
CEYLON CAJ

Za praznike prodaja
 globoko pod lastno ceno vse klobuke za dame in deklice
IDA ŠKOF-VANEK
 Pod Trančo.

Slovensko podjetje!
Franc Souyan sin 4077
 Ljubljana, Mestni trg št. 22 in 23.
 Tiskana in tkana bombazevina.
 Bela in rjava kotonina.
 Domače in angleško sukno.
 Francozka svila.
 Modno blago iz prvih tvornic.
 Najboljše češko platno.
 Popolne opreme za neveste.
 Oprave za hotele in stanovanja.
 Največja zaloga preprog.
 Darila za Božič izpod cene.
 Ostanke po tvorniških cenah.
 Solidna postrežba! Nizke cene!

Ravnekar se došli krasni reklamni koledarji za leto 1910.
 s torbico ali brez torbice.
 katere oddajam vzlic elegantni izdelavi po 4335
 skrajno nizkih cenah.
 Natisk firme brezplačno.

Nihče
 naj ne opusti, predno kaj kupi, zahtevati moje vzorce in cene.
 Postrežba točna in solidna.

Ivan Bonač
 togovina papirja na debelo
 Šolenburgova ulica, nasproti pošte.

Za jajca
 lepa, sveža, kurja, 180cm

kupce
 tudi hotelirje, kavarne, slaščičarne opozarjam. Dnevne cene po dogovoru. 4755

Friderik Skušek v Metliki.

J. Zamljen
 čevljarški mojster
 v Ljubljani, Kongresni trg šte. 13
 se priporoča za vsa v svojo stroko spadajoča dela.
 Jzdeluje prave gorske in telovadske čevlje.

Dve veliki posestvi
Kapitanija in Mazurija
 prvo četrto ure in drugo pet minut oddaljeno od postaje Markovac, železnice Trst-Buje, v okraju piranskem, v slovenskem delu Istre,
 ste pod ugodnimi pogoji na prodaj.
 Kapitanija obsega nad 250 orolov, ima dve hiši (gospodsko in kmetško), velik hlev in še posebno gospodarsko poslopje; čisti katastralni dohodek nad 1273 kron.
 Mazurija obsega blizu 100 orolov zemljišč najboljše kvalitete, ima dve hiši (gospodsko in kmetško), velik hlev in veliko klet, pripravnost za vinsko trgovino; čisti katastralni dohodek nad 644 kron.
 Natančne polzevedbe pri gospodu **Edvardu Dolencu, veleposelniku v Orehku pri Prestraneku, ali pri g. dr. Matjeju Pretnerju, odvetniku v Trstu, ali pri Posojilnici v Voloskem.** 4777

Zelo važno za trgovce in obrtnike!

Ker imam še precejšno zalogo reklamnih koledarjev za leto 1910
 in jesejaskrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, ker bode gotovo v najkrajšem času zaloga pošla in se vam tukaj nudi zelo ugodna prilika, zahtevajte vzorce, katere radevolje pošiljam na ogled. — Z velespoštovanjem

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg št. 11. 3913

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvlaček iz voznega reda.
 Veljaven od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
 7:03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podroščico), Celovec.
 7:20 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 8:26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podroščico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
 11:40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podroščico), Celovec.
 1:22 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 2:26 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podroščico), Celovec.
 3:23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
 7:40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 10 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, juž. žel., (čez Podroščico) Prago, Draždane, Berlin.

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):
 7:23 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
 8:08 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.
 7:10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

Dijak
 se sprejme pri prav dobri rodbini. Stanovanje, hrana, vzgoja in nadzorstvo izvrstno. Klavir in vrt na razpolago. Mesečno 70 kron. 4806
 Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Hotel Liburnija v Voloskem
 s 15 sobami, kavarno, restavracijo in potrebnimi prostori, se daje s 1. januarjem 1910 v najem.
 Obvestila in ponudbe sprejema Posojilnica v Voloskem. 4302

Enako sodijo
 vse gospodinje o

Schikovi rženi kavi
 Naravnost slastna je!
 Pridodatek k zrnati kavi, vsake pol. Slasten okus. Velik prihranek. 5 kg stane 4 K. Po povzetju pošilja franko na vsako avstro-ogrsko pošto
Mihael Valentin Schik
 Dunaj VII 3, Lerchenfelderstrasse šte. 67. 3847

Kronično zaprtje
 oslabiljenje črev, motenje v jetrih in žolču, v cirkulaciji krvi, v trebušnih organih kakor tudi zlato žilo, preobilost in razne ženske bolezni ozdravi gotovo in brez bolečin nova in najbolj močna grenka voda

„Moravia“
 v Sokolnici pri Brnu.
 Dobiva se v vseh lekarnah in večjih spec. trgovinah.
 Glavna zaloga za Kranjsko: 4347
A. Šarabon v Ljubljani.

Cene brez konkurence!

Na debelo in drobno!

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Čenki na zahtev
zastonj in franke.

Slovenska tverka čevljev
domačega in tvorniškega izdelka
MATEJ OBLAK
čevljarški mojster
Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani
se slavnemu občinstvu priporoča. 347
Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

3711 **Modni salon**
M. Sedej-Strnad
priporoča cenjenim damam
klobuke le najfinejše izvršbe.
Žalni klobuki vedno v zalogi.
Palača Mestne hranilnice Prešernova ulica

Izvrstne drsalke
1449
peči, slamoreznice
in vso drugo železnino
priporoča
prva slovenska veletrgovina z
železnino in poljedelskimi stroji
Fr. Stupica
v Ljubljani, Marije Terezije c. 1.

Lepa novoletna darila!
Največja in najbogatejša tvorniška zaloga. Kupi
se dobro in poceni le pri meni kot znani
trgovci. 347
Ure budilke od K 3- naprej
niklaste, lepe ankerice " 4-50 "
srebrne cil. rem. " 7- "
srebrne ankerice rem. " 10- "
prstan z diamantom " 12- "
prstan z briljantom " 30- "
Za obilen obisk se priporoča
Fr. Čuden
trgovca in urar
v Ljubljani.
Naročajte novi **cenik s koledarjem**
tudi po pošti zastoni.
Šivalni stroji **Singer** od 60 K
naprej za pletenje (pouk brez-
plaćen). 4262
Lepe novosti kina in pravega
srebra po znižanih cenah.

Zelo važno! Poslano. Zelo važno!
Ker bodo v najkrajšem času
reklamni koledarji za leto 1910
popolnoma razprodani, opozarjam vse cenj. trgovce in obrtnike
v mestu in na deželi, da, kdor misli še kaj naročiti, naj to
tako storijo, ker mi drugače ne bo mogoče postreči.
Cene koledarjem so od
15 vin. naprej z blokom in tiskom vred.
Tisk brezplaćen! Vzorci na razpolago!
Priporočam se za cenjena naročila
Fr. Iglič, Ljubljana 4675
trgovina s papirjem in galanterijo
Mestni trg št. 11.
Edina najstarejša in največja razpošiljalnica reklamnih koledarjev na Kranjskem.
Zelo važno!

Svoji k svojemu! 970
Prva in edina izločeno-slovenska tverka za
uglaševanje klavirjev
posreduje kupovanje in prodajo novih in starih
klavirjev, kakor tudi prevzema popravila vseh
sistemov klavirjev. Uglasuje „Mazda“ „Ma-
teli“, „Mladiki“ in drugim slovenskim za-
vodom. Preglašuje pa brezplačno. — Vsa v to
stroko spadajoča dela izvršujemo točno in ceno.
Najtopleje se priporoča
G. F. Jurásek,
prvi kranj.-slov. uglasuvalac klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a, I. nadstr.

Krasno
BLUZE
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perile
in otrošja oblačila
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
STARI TRG št. 23.

Izšel je priljubljeni
Legvartov
Koledar
za kmetovalca
s posebno izbrano in izvrstno
vsebino v vseh strokah kmetij-
stva in gospodarstva.
Noben kmetovalec naj ne
bo brez tega praktičnega ko-
ledarja, ki mu bo povsod dober
svetovalec.
Knjiga je v žepni obliki, ve-
zana v močno usnjeno imita-
cijo in velja brez poštnine
K 1-60, s poštnino K 1-80.
Pri 10 iztisih se da onega za nametk.
Naroča se pri 4759
Ivanu Bonaču
v Ljubljani.
Znesek naj se pošlje naprej.

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež
Oljnat barve
v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.
Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.
Slikarski vzorci
in papir za vzorce.
Šaki
pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.
Steklarski klej
(hit) priznane in strokovno
preizkušene najboljše.
Karbolinej prve
vrste
Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.
Čopiči 219
domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt
priporoča
Adolf Hauptmann
v Ljubljani.
Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, krmočev, lakov
in steklarskega kleja.
Zahtevajte cenike!

Karla Planinška
pražena kava
je za poznavalce najboljše.

Modni salon
F. JUST-MASCHKE
Ljubljana, Židovska ulica šte. 3., Ljubljana
priporoča po najnižji ceni ravno kar dole najnovejše
dunajske in pariške
modele športnih klobukov, čepic i. t. d.
za dame in deklice. Žalni klobuki vedno na razpolago.
Popravila in naročila točno in vestno.

Zaloga moke
Vinko Peter MAJDIČ Kranj Jarše
v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Šiški: Jernejeva ulica 231.
Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani,
Dunajska cesta 32. — Telefon št. 165.
Karel Meglič
lastnik tverke Lavrentič & Domicelj.
Žitna trgovina.

Najlepša in največja zaloga papirnatega
in galanterijskega blaga
najbolj pripravnega za
novoletna darila
prodajam radi velikanske zaloge po zelo nizkih cenah.
Da si blago lahko vsak ogleda sem napravil **krasno**
novoletno razstavo.
Priporočam tudi 5674
veliko zalogo nakita za božično drevo.
S spošt. vanjem
FR. IGLIČ v Ljubljani
trgovina s papirjem in galanterijo.

POZOR!
Kupujem kote vseh dirjav po naj-
višji ceni. Vredno velika zaloga klobukov, kakor
tudi čepic in drugega izdelka.
Priporočam se za izdelovanje kožuhov vseh vrst,
kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov.
V zalogi imam vedno veliko izbiro vseh vrst kožu-
hovine. Sprejemam popravila vseh v to stroko spadajočih
predmetov. Izdelujem vse po najnižjih cenah.
J. WANEK, Ljubljana
Sv. Petra cesta šte. 21. 3919